

Győri Ítéltábla
Pk.I.25.629/2019/6. szám

A Győri Ítéltábla a dr. Litresits András ügyvéd (1053 Budapest, Veres Pálné u. 14. II/4.) által képviselt **Magyar Szocialista Párt** (1073 Budapest, Erzsébet körút 40-42. fszt. I-1.) kérelmezőnek a **Győr-Moson-Sopron Megyei Területi Választási Bizottság 46/2019. (IX.25.)** TVB számú határozata ellen benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelem alapján indult nemperes eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

v é g z é s t :

Az ítéltábla a Győr-Moson-Sopron Megyei Területi Választási Bizottság 46/2019. (IX.25.) TVB számú határozatát megváltoztatja, s megállapítja, hogy Borkai Zsolt polgármesterjelölt és dr. Sík Sándor önkormányzati képviselőjelölt 2019. szeptember 17. napján a futópálya felavatása kapcsán iskolás gyermekek kampányeszközként történt felhasználásával megsértette a Választási eljárásról szóló törvény jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlásra vonatkozó alapelvét és azon keresztül az esélyegyenlőség alapelvét.

Az ítéltábla Borkai Zsoltot (9021 Győr, Városház tér 1.) és dr. Sík Sándort (9011 Győr, Déryné u.24.) eltiltja további jogszabálysértéstől, egyúttal kötelezi őket, hogy fizessenek meg 15 napon belül személyenként 345.000 (Háromszáznegyven ötezer) forint bírságot.

Kötelezi az ítéltábla Borkai Zsoltot és dr. Sík Sándort, hogy egyetemleges kötelezettként fizessenek meg az állam javára az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 10.000 (Tízezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

E végzés ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

..... választópolgár 2019. szeptember 20. napján előterjesztett kifogásában annak megállapítását kérte, hogy Borkai Zsolt - Győr polgármestere, egyúttal a FIDESZ-KDNP polgármester-jelöltje, illetve a FIDESZ-KDNP által képviselőjelöltként megnevezett dr. Sík Sándor önkormányzati képviselő megsértette a 2013. évi XXXVI. törvény – a továbbiakban: Ve. – 2. § (1) bekezdés a), c) és e) pontjai szerinti alapelveket, ezért jogkövetkezményként kérte a Ve. 218. § (2) bekezdése a), b) és d) pontja szerinti szankciók alkalmazását.

Arra hivatkozott, hogy nevezettek **általános iskolás gyerekek előtt tartottak a helyi önkormányzati képviselő választás kampányidőszakában beszédet, egy fél éve már elkészült futópálya átadása kapcsán**, mely eseményről a Győr Plusz Média videófelvételt készített, amit több országos média átvett. A gyermekeknek beszédet tartó politikusról készített fénykép és annak nyilvánosságra hozatala kampányeszköznek minősül (Ve. 140. §). A két politikus nyilvános szereplése alkalmas volt arra, hogy a választópolgároknak kedvezőbb színben tüntessék fel magukat és pártjukat. Pszichológiai kutatások támasztják alá, hogy az információfeldolgozás egyik módja ősi, intuitív, gyors, asszociációkon nyugszik és ez dominál, amikor politikust és gyereket lát együtt a választópolgár. A befogadóban a gyerekekkel kapcsolatos pozitív érzelmi reakciók összemosódnak a politikusról alkotott benyomással. A kép közzététele akkor is alkalmas a választói akarat befolyásolására, ha a képhez nem tartozik

szöveg, vagy a hozzátartozó szöveg nem mozgósít a politikus mellett, nem hív fel a jelöltre történő szavazásra. A magatartás a jóhiszemű és rendeltetésellenes joggyakorlás elvét és a jogsértést el nem követő jelöltekhez képest szerzett előny miatt az esélyegyenlőség alapelvét is sérti.

* * *

Győr Megyei Jogi Város Helyi Választási Bizottsága 199/2019. (IX.20.) számú határozatával a kifogást elutasította.

Döntésének indokolásában rögzítette, hogy a sajtócikkben és a csatolt videófelvételen elhangzott nyilatkozatokat nem találta alkalmasnak a kifogásban megjelölt választási alapelvek megsértésére. A jelölőszervezetek és jelöltek közötti versenynek kifejezetten a választópolgári akarat befolyásolása, formálása, a választópolgárok meggyőződésének kialakítása a célja. Borkai Zsolt polgármester és dr. Sík Sándor képviselő ésszerű indokkal szerepelt, megjelenésük és megjelenítésük nem kifogásolható, mert a sajtócikk és a videófelvétel időbeli és helyi aktualitással bírt, az említettek a helyi események kapcsán csak saját tisztségükből eredő kötelezettségüknek tettek eleget. A videófelvétel és annak írásbeli összefoglalója nem utal jelölti minőségükre, a közlő önkormányzati választásra, a jogsértőként megjelölt két személy sem utal pártra, illetve a választási eljárásra.

A cikk és a videófelvétel kampánytevékenység jellegét a kérelmező csak állította, de nem bizonyította. Az sem került bizonyításra, hogy a futópálya már fél éve megvalósításra került. A polgármester és a képviselő vonatkozásában a kifogásoltak a többi jelölthöz képest nem biztosítanak privilegizált szerepet. A videófelvétel kapcsán az sem állapítható meg, hogy annak mely mozzanatára alapította kifogását a kérelmező a tekintetben, hogy a beszéd a helyi önkormányzati képviselő és a polgármester választással összefüggő kampánya céljából került megtartásra.

* * *

A Helyi Választási Bizottság határozata ellen – mint érintett - a Magyar Szocialista Párt kérelmező terjesztett elő fellebbezést. Rámutatott, hogy a Ve. 140. §-a értelmében kampányeszköznek minősül minden olyan eszköz, mely alkalmas a választói akarat befolyásolására, vagy annak megkísérlésére. A Ve. 141. §-a értelmében kampánytevékenység minden egyéb kampányidőszakban folytatott tevékenység, a választói akarat befolyásolása, vagy ennek megkísérlése céljából. Emiatt a történtek a két jogsértőként megjelölt személy által a FIDESZ-KDNP jelölőszervezet érdekében végzett kampánytevékenységnek minősülnek.

Sajtóhírek szerint a futópálya már fél évvel korábban elkészült, átadásra is került, így az esemény célja egyértelműen a népszerűség a kampányidőszakban történő növelése volt. A népszerűség-növelő eseményre sem az önkormányzat hivatalban lévő ellenzéki képviselői, sem képviselőjelöltjei nem kaptak meghívást, így az esélyegyenlőség csorbult.

Nem hagyható figyelmen kívül Borkai Zsolt és dr. Sík Sándor jelölti minősége. Az iskolai fejlesztésről történt beszámoló alkalmas arra, hogy kampányidőszakban a személyüket a választók előtt pozitív színben tüntesse fel. A HVB határozata jogsértő módon hagyta figyelmen kívül, hogy a kampánytevékenységet gyermekek társaságában végezte a két jelölt. E körben utalt a Kúria Kvk.IV.37.368/2018/2. számú végzésében és a Nemzeti Választási Bizottság 605/2018. számú határozatában foglaltakra.

* * *

A Területi Választási Bizottság 46/2019. (IX.25.) TVB számú határozatával a Helyi Választási Bizottság határozatát helybenhagyta. Rámutatott, hogy – miután a kifogás alapjaként az nem került megjelölésre – a csupán a fellebbezésben írt Ve. 2. § (1) bekezdés b) pontja szerinti alapelv sérelme és az Nkt. 24. § (3) bekezdése megsértése nem vizsgálható. A HVB a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a kérelmező csak hivatkozott a tudósítás kampánytevékenység jellegére, de azt nem igazolta. A két jelölt által a sportlétesítmény átadásával kapcsolatosan tartott tájékoztató helyi aktualitással bírt, nem utalt a jelöltek e minőségére, nem hozta összefüggésbe az eseményt a közelgő választásokkal.

* * *

A Területi Választási Bizottság határozatával szemben az MSZP terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben - az eredeti kifogásnak megfelelő tartalmú - megváltoztatását kérte.

Hivatkozott Székely László ombudsman 2019. április 5. napján az EP kampányban kelt közleményére, mely figyelmeztet arra, hogy egyetlen gyermek sem lehet pártpolitikai tevékenység háttére, díszlete, népszerűségnevelő tényezője, a gyermekek nem válhatnak a politika eszközévé. Utalt a Kúria Kvk.IV.37.368/2018/2. számú végzésére és a Nemzeti Választási Bizottság 605/2018. számú határozatában foglaltakra. Kiemelte, hogy a töretlen bírói gyakorlat szerint köznevelési intézményben nevelési időben jogszerűen kampánytevékenység nem végezhető.

Sérelmezte, hogy a Területi Választási Bizottság határozata nem tér ki arra, hogy az átadásnál jelen lévő iskolások - ombudsmani ajánlással ellentétes - felhasználása miért ne lenne jogsértő.

Kiemelte, hogy Dr. Sík Sándor képviselőjelöltnek nincs olyan - a Ve. 142. §-a szerinti - jogszabályban meghatározott feladata, mely feljogosítaná arra, hogy a választás tisztaságát sértve, semleges pozícióját feladva kampánytevékenységet végezzen nevelési időben egy iskolában. Ilyen - a Ve. 142. §-a szerinti jogszabályban meghatározott feladatot - a Területi Választási Bizottság határozata sem jelölt meg.

A Kúria Kvk.III.37.421/2018/8. szám alatti végzése elvi tartalma alapján a kormányzati tájékoztatási tevékenység választási kampány témájában is folyhat, ha annak a kampánytól független objektív indoka van. A tájékoztatás módját azonban úgy kell meghatározni, hogy - a kormányzati feladat elvégzését lehetővé téve - a választási kampányt lehető legkevésbé érintse, az esélyegyenlőséget ne sértse. A semlegesség követelménye az önkormányzati szerveket is terheli. Utalt arra, hogy a Pécsi Ítéltábla Pk.VI.50.006/2019/4. szám alatti döntésében akként foglalt állást, hogy amennyiben a választási kampány részvevői munkakörükből, egyéb feladataikból következően iskolaidőben, iskolai rendezvényen vesznek részt, azt nem használhatják fel személyük, vagy tevékenységük népszerűsítésére.

* * *

Az ítéltábla az Alkotmánybíróság 16/2019 (V.14.) AB határozatának 2. pontját - melyben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 228. § (2) bekezdése értelmezésénél és alkalmazásánál az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből következő alkotmányos követelmény, hogy a Kúria előtt folyamatban lévő felülvizsgálati ügyben az ellenérdekű fél számára a nyilatkozattétel lehetőségét biztosítani kell – vonatkoztatta a jelen ügyre is és az ellenérdekű fél részére biztosította a nyilatkozattétel lehetőségét.

Borkai Zsolt és Dr. Sík Sándor a TVB határozatának helybenhagyását kérte. Arra hivatkoztak, hogy a nyilvános ünnepségen – melyre a sajtó is meghívást kapott - a polgármesteri és a területi önkormányzati képviselői tisztségnek eleget téve, az önkormányzati munka-és feladatellátás keretei között jelentek meg. Az nem kampányrendezvény volt, ott nem folytattak kampánytevékenységet, utalás sem történt jelölti minőségükre, s az átadás megszervezésében sem működtek közre.

Az eseményre nem köznevelési intézményben került sor, hanem a Kör téri tónál, így eljárásuk az Nkt.24.§ (3) bekezdésébe, illetve a Ve. alapelveibe sem ütközött. A nyilvános eseményről a gyermekek és a sajtószabadság folytán a sajtó jelenléte nem volt kizárható.

Tevékenységük a Ve 142.§-a alapján nem minősül választási kampánynak, az a jogszabályban meghatározott feladat teljesítése volt. A Mötv. 32.§ (2) bekezdése k) pontja szerint köteles a képviselő kapcsolatot tartani a választópolgárokkal, a tv. 41.§ (1) és (2) bekezdése, illetve 65.§-a alapján képviselte a képviselőtestületet. A Mötv. 2.§ (2) bekezdése 4. és 6.a) pontjában a helyi önkormányzattal feladatokat és elvárásokat is elsődlegesen a polgármester útján valósítja meg az önkormányzat. Jelenlétük szükségszerű volt, mert önkormányzati beruházás valósult meg. A felülvizsgálati kérelem téves értelmezése szerint egyetlen önkormányzati beruházás sem lenne átadható kampányidőszakban.

A felülvizsgálati kérelemben irányadónak tekintett döntések mind olyan ügyben születtek, melyekben a kifogásolt tevékenység – jelen eljárás tárgyával szemben - köznevelési, közoktatási intézményben kifejtett kampánytevékenységet értékelték. A közösségi oldalán erről szóló beszámoló sem jelent meg.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos.

A Ve. 139. § (1) bekezdése szerint a választási kampányidőszak a szavazás napját megelőző 50. naptól – a konkrét esetben 2019. augusztus 24. napjától – a szavazás napján, a szavazás befejezéséig tart. A Ve. 140. §-a értelmében kampányeszköznek minősül minden olyan eszköz, amely alkalmas a választói akarat befolyásolására, vagy annak megkísérlésére. A kampányeszköz fogalmának meghatározása kapcsán a Ve. 140. §-a csak példálózó jelleggel utal a plakátra, a jelölőszervezet, vagy jelölt által történő közvetlen megkeresésre, a politikai reklámra és politikai hirdetésre és a választási gyűlésre. A Ve. 141. §-a értelmében kampánytevékenység a kampányeszközök kampányidőszakban történő felhasználása, és minden egyéb kampányidőszakban folytatott tevékenység, a választói akarat befolyásolása, vagy ennek megkísérlése céljából.

A kifogás – szemben a felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal – nem állította az Nkt. 24. § (3) bekezdése megsértését, csupán az iskolás gyermekek kampányidőszakban kampányeszközként történő felhasználására utalt, mely magatartás a kifogásoló szerint nem felel meg a választás tisztaságának megóvására irányuló alapelvnek, a jóhiszemű és rendeltetészerű joggyakorlással ellentétes, és esélyegyenlőtlenséget eredményez a jelöltek és a jelölőszervezetek között.

Az ítéltábla is egyetért azzal, hogy a jelen eset – közvetlenül - nem vonható az Nkt. 24. § (3) bekezdésében konkrétan tilalmazott politikai célú tevékenység körébe, figyelemmel arra, miszerint az magából a tudósításból is kiderül, hogy nem nevelési-oktatási intézmény helyiségeiben, illetve területén került sor a két jelölt megjelenésére és a nyilatkozatok megtételére.

Ugyanakkor a felülvizsgálati kérelemben helyesen felhívott ombudsmani közleményben foglalt elv – „a gyermek ne válhasson politikai eszközzé” - figyelembevétele mellett mindent meg kell tenni az óvodák, iskolák politikai semlegességének fennmaradásáért.

A jogalkotó által kitűzött cél elérése érdekében és a következmények szempontjából közömbös az elkövetési magatartás módja. Mindegy, hogy a politika hatol be az oktatási intézmény színterébe vagy a diákokat az oktatási intézményen kívül helyezi politikai színtérbe. Utóbbi, ha konkrétan nem is valósítja meg az Nkt. 24. § (3) bekezdésében foglalt tilalmat, általában is tiltott, a választás szempontjából pedig a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás alapelvébe ütközik.

A jelölőszervezetek és jelöltek közötti versenynek valóban kifejezetten a választópolgári akarat befolyásolása, formálása, a választópolgárok meggyőződésének kialakítása a célja. Ugyanakkor ennek eszköze csak a megengedett - kifejezett tiltással, illetve a választási eljárás alapelveivel nem ellentétes - választási kampánytevékenység lehet.

A Ve. 142. §-a alapján a kormányzati szervek, illetve az önkormányzatok jogszabályon alapuló kommunikációs tevékenysége önmagában nem minősíthető kampánytevékenységnek. A formális jogkövetés égisze alatt folytatott -valójában azonban a választási kampányban rejlő lehetőségek tilalmazott célú kihasználására irányuló – magatartás, a „bújtatott kampány” azért különösen veszélyes, mert annak motívumait, a kampánnyal fennálló összefüggéseit a választópolgár gyakran fel sem ismeri, s ha fel is ismeri, akkor sem tulajdonít a súlyának megfelelő jelentőséget.

A Polgármesternek és a területi képviselőnek (a jelölteknek) a futópálya átadását és a tájékoztatásukat úgy kellett volna elvégezni, hogy az a választási kampányt a lehető legkevésbé érintse, az esélyegyenlőséget ne sértse. A konkrét esetben a jelöltek által kifejtett magatartás ennek nem felelt meg, az a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás követelményébe ütköző, a jogintézmény céljával és tartalmával való visszaélést jelent.

A futópálya kampányidőszakra időzített - ilyen külsőségek mellett megvalósuló - átadása önmagában is kampány felhangú, s ez kizárólag a két jelöltnek és jelölőszervezetének állhatott érdekében.

A kifogáshoz csatolt videó kétséget kizáróan igazolja azt, hogy a kommunikáció kampány felhangot is kapott, kiemeli azt, hogy a beruházás a választókerületi jelölt, dr. Sík Sándor keretéből került finanszírozásra.

A bírói gyakorlat szerint a képviselőjelölt által a kampányidőszakban gyakorolt „ajándék”, mint gesztus sérti Ve. alapelveit. A konkrét eset a már közzétett döntésektől abban tér el, hogy itt az az „ajándék” tárgya nem toll, narancs vagy alma volt, hanem egy futópálya, melynek átadását a pálya felavatása szimbolizálta (Kúria Kfv.II. 37.395/2014/2.; Kúria Kvk.I.37.281/2018/2.; Kúria Kvk.IV.37.368/2018/2.)

A kifogáshoz csatolt HVG és Index cikk arra utalt, hogy a futópálya már fél évvel korábban elkészült és használatbavételre is került, s a szülők maguk is tiltakoztak gyermekeik kampánycélú felhasználása ellen, amit az iskola egy korábban aláírt, a médiaszereplést is felölelő szülői hozzájárulással indokolt. Magyarozatként az iskola igazgatója is azt nyilatkozta, hogy Dr. Sík Sándor is mindig elmegy az iskola eseményeire, így ők is elmentek, amikor a

képviselő hívta őket. A fentiek fennállta esetén a történetek vitát nem tűrően a választási kampány időszakára időzített politikai kampánynak minősülő „átadásnak” minősíthetők.

A cikkekben foglaltakat megerősítő további bizonyíték nem került előterjesztésre, az ítéltábla azonban magát a fotókat és a videót is értékelve akként foglalt állást, hogy az nem tulajdonítható a véletlennek (önmagáért beszél) - s ez már nem kapcsolható a két jelölt Ve. 142. §-a szerinti jogszabályi feladatai teljesítéséhez-, hogy a „futópálya átadásán” szinte kizárólag iskoláskorú gyermekek jelentek meg, szemmel láthatóan nevelőik kíséretében. Az esemény ily módon történő „megrendezettsége” kellően valószínűsítette annak politikai kampányjellegét, ami sérti a jóhiszemű és rendeltetészerű joggyakorlás alapelvét, és egyúttal esélyegyenlőtlenséget eredményez a jogkövető és a jogsértő jelöltek között.

Az említett két alapelvvel halmazatban az ítéltábla nem látott lehetőséget a Ve. 2. § (1) bekezdése szerinti, a választás tisztaságának megóvása alapelv megsértésének megállapítására.

A fentiekre tekintettel az ítéltábla a Ve. 231. § (5) bekezdés b) pontja alapján részben megváltoztatta a Területi Választási Bizottság határozatát, s a jogsértést a fenti körben megállapította, a jogsértőt a további jogsértéstől eltiltotta, s a jogsértőkkel szemben bírságot szabott ki.

A bírság mértékének meghatározásánál az ítéltábla figyelemmel volt arra, hogy a jogsértés súlyos, abban iskolás gyermekek voltak érintettek, az a média a jelöltek által is tudott jelenléte folytán a nyilvánosság széles köre előtt valósult meg, így a választópolgári akarat befolyásolására széleskörben alkalmas volt. Értékelte az ítéltábla azt is, hogy az érintettekkel összefüggésben nem merült fel adat a Ve. rendelkezéseinek korábbi megsértésére vonatkozóan. A bírság mértékének meghatározásánál figyelemmel volt az ítéltábla az NVB 605/2018. sz. határozatában alkalmazott bírság mértékre, mely ugyan országos politikust érintett, de – ezt ellensúlyozandó – kevésbé felróható jogsértéshez kapcsolódott.

Az ítéltábla a felülvizsgálati kérelmet a Ve. 228. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 630. § (5) bekezdése és a 2017. évi I. törvény – a továbbiakban Kp. – 157. § (7) utaló bekezdése folytán irányadó Kp. 124. § (5) bekezdésének megfelelően a Ve. 231. § (5) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

Az eljárás illetéke az Illetéktörvény 45/A. § (5) bekezdése szerint alakul. A kérelmező az Itv. 5.§ (1) bekezdése alapján – miután a társasági adónak nem alanya, így igazolás nélkül is - személyes illetékmentes. Az ítéltábla az Illetéktörvény 62. § (1) bekezdés s) pontja szerint feljegyzett illeték megfizetéséről a Ve. 228. § (2) bekezdése és a Kp. 157. § (7) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 35. § (1) bekezdése utaló rendelkezése folytán irányadó Pp. 102. § (1) bekezdése alapján határozott. A feljegyzett illetéket a jogsértők kötelesek megfizetni.

A további jogorvoslat lehetősége a Ve. 232. § (5) bekezdése alapján kizárt.

Győr, 2019. október 2.

Dr. Lezsák József sk.
a tanács elnöke

Dr. Mészáros Zsolt sk.
előadó bíró

Dr. Maurer Ádám sk.
bíró